

El llenguatge La tendresa i l'amargura

22/IX/1978

Dels noms abstractes, derivats d'adjectius, acabats en *ura*, hi ha qui en desisteix sense voler-hi tenir el més mínim tracte. D'altres, en canvi, no solament recorren assíduament als pocs que realment existeixen en català, sinó que no s'estan d'adoptar, emmanlevats, els del castellà, que són força més nombrosos. Convé veure, doncs, quin són aquests pocs a què hem al·ludit i quins altres no són sinó formes impròpies que fariem bé d'evitar.

En general, als noms del castellà derivats d'adjectius per mitjà del sufix *ura*, corresponen, en català, noms formats amb els sufixos *or* o *osa*: «dulzura», Dolçor o dolcesa, «ternura», tendresa, «blandura», blanor, etc. Però, tal com hem dit, no deixem de posseir alguns d'aquests noms, bé que en nombre molt escàs. Un dels més usuals és *altura*, obtingut de l'adjectiu *alt*, que algú, tanmateix, sembla rebutjar per tal de recórrer a *alçada* o *alçària*. Són, efectivament, tres noms intercanviables en molts casos: designant la dimensió vertical d'una persona, un edifici, una muntanya, etc., en què, doncs, és lícit triar però no rebutjar cap de les tres formes. En altres casos (per ex: a l'altura de les circumstàncies) cal recórrer necessàriament a *altura*. També són formes igualment correctes *bravura* (sinoním de *bravor* i *bravesa*), *amargura* i *dretura* (usades en sentit figurat), *vellura* (indicant temps antic) i, encara, *juntura*, *malura*, *mixtura* i *verdura*, però amb sentits especialitzats, designant més aviat coses concretes que no pas qualitats.

En canvi, caldria evitar formes com «*blancura*», «*tristura*», «*grisura*» o «*calentura*», usades algun cop en lloc de *blancor* (o *blancúria*), *tristor* o *tristesa*, *grisor* i *calentor*. Pel que fa als derivats de *fi*, *negre*, *fredc* i *dolc*. Molí admet també els acabats en *ura*, però no figuren al *Fabra* ni han estat recollits a la *Gran Enciclopèdia*. I quant a formes com «*hermosura*», «*blandura*» i «*ternura*», de que algú tampoc no se sap abstenir, a el *scil rccicat* indica a seva concicció *escura*.

Albert Jana